

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

14.12.2009

B7-0250/2009

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Valgevene

Adrian Severin, Kristian Vigenin, Justas Vincas Paleckis, Marek Siwiec
fraktsiooni S&D nimel

RE\799468ET.doc

PE432.834v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon Valgevene kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Valgevene kohta;
 - võttes arvesse üldasjade ja välissuhete nõukogu 17. novembri 2009. aasta järeldusi Valgevene kohta, millega pikendatakse vastavalt ühisele seisukohale 2006/276/ÜVJP Valgevene vastu suunatud piiravaid meetmeid ja peatatakse nende kohaldamine kuni oktoobrini 2010;
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 19.–20. märtsi 2009. aasta kohtumisel vastu võetud deklaratsiooni idapartnerluse kohta ja 7. mail 2009 Prahast toimunud idapartnerluse teemalisel tippkohtumisel vastu võetud ühisdeklaratsiooni;
 - võttes arvesse ELi 29. oktoobri 2009. aasta avaldust OSCEs surmanuhtluse kohta Valgevenes;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et nõukogu tunnistas oma 17. novembri 2009. aasta järeldustes, et ELi ja Valgevene vahel on avanenud uued võimalused dialoogiks ja tihedamaks koostööks, mille eesmärk on edendada arengut demokraatia ja inimõiguste austamise suunas, ja kinnitab oma valmisolekut tihendada veelgi suhteid Valgevenega sõltuvalt sellest, kuidas Valgevene edendab demokraatiat, inimõigusi ja õigusriigi põhimõtteid, ning toetada Valgevenet nende eesmärkide saavutamisel;
- B. arvestades, et alates 2008. aasta oktoobrist on toimunud positiivsed muutused, näiteks on vabastatud peaaegu kõik poliitvangid ja antud luba kahe sõltumatu ajalehe levitamiseks, kuid samas tekitab endiselt muret asjaolu, et sõna-, kogunemis- ja poliitilise ühinemise vabaduse valdkonnas ei ole tehtud piisavalt edusamme;
- C. arvestades, et üks Valgevene idapartnerluse algatuses ja selle parlamentaarse koostöö harus Euronest osalemise eesmärke on tihendada koostööd riigi ja ELi vahel, sh inimestevahelisi otsekontakte tihendades;
- D. arvestades, et Valgevene võttis kohustuse kaaluda OSCE/ODIHRi soovitusi valimisseaduse parandamiseks, et viia see kooskõlla demokraatlike valimiste rahvusvaheliste standarditega, ning kohustuse konsulteerida muudatusettepanekute osas OSCEga; arvestades, et Valgevene parlament kiitis hiljuti heaks valimisseadustiku reformi ilma OSCEga eelnevalt konsulteerimata;
- E. arvestades, et Valgevene on ainus Euroopa riik, kus ikka veel kohaldatakse surmanuhtlust; arvestades, et uued surmamõistmisotsused tehti viimaste kuude jooksul;
- F. arvestades, et vastuseks Valgevene tehtud edusammudele on komisjon juba alustanud

Valgevenega tihedamat dialoogi sellistes valdkondades nagu energeetika, keskkond, toll, transport ja toiduohutus ning kinnitanud oma valmisolekut laiendada kõnealuste läbirääkimiste ulatust,

1. toetab nõukogu otsust pikendada Valgevene teatud ametnike vastu suunatud piiravaid meetmeid ja samaaegselt jätkata nendele ametnikele kehtestatud reisipiirangute rakendamise peatamist kaheteistkümneks kuuks;
2. tunneb heameelt tihedama poliitilise dialoogi ja inimõiguste alase dialoogi alustamise üle ELi ja Valgevene vahel; peab positiivseks nõukogu otsust käivitada läbirääkimised Valgevenega viisarežiimi lihtsustamiseks ja tagasivõtmislepingute sõlmimiseks ning loodab, et 1997. aastast alates peatatud ELi ja Valgevene vahelise partnerlus- ja koostöölepingu saab varsti jälle aktiveerida; nõuab tungivalt, et Valgevene ametivõimud allkirjastaksid ELi naaberriikidega piirialade elanikele viisavaba reisimise kokkulepped;
3. tervitab Valgevene konstruktiivset ja aktiivset osalemist idapartnerluses, algatuses, mille eesmärk on tugevdada demokraatiat ja õigusriiki ning edendada Euroopa koostööd; peab Valgevene osalemist idapartnerluses võimaluseks edendada Euroopa Liiduga edasist dialoogi ja suuremat lähenemist, mis põhineb Valgevene valmisolekul ja kohustuste võtmisel kõnealuste eesmärkide saavutamiseks; tervitab Leedu, Valgevene ja Ukraina kolmepoolset koostööd idapartnerluse raames, mille prioriteediks on integreeritud piirihaldamise, transpordi ja transiidi, ühise kultuuri- ja ajaloopärandi, sotsiaalkindlustussüsteemi ja energiavarustuse kindluse projektid;
4. märgib, et mõlemapoolselt viljakat dialoogi Valgevene ja Euroopa Liidu vahel tuleks uuesti hoogustada Euronesti parlamentaarse koostöö raames; märgib, et Valgevene kutsutakse Euronesti parlamentaarsel assambleel – idapartnerluse parlamentaarses harus – täieõiguslikult ja võrdsetel alustel osalema niipea, kui on toimunud vabad ja ausad Valgevene parlamendi valimised;
5. märgib, et nõukogu kutsus oma 17. novembri 2009. aasta järel dustes komisjoni üles esitama koos Valgevenega rakendatavat ja Euroopa naabruspoliitika raames välja töötatud tegevuskavadest ajendatud ühist üleminekukava, et määrata kindlaks reformiprioriteedid; kutsub Valgevene valitsust üles näitama konkreetseid positiivseid arenguid demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste valdkonnas, mis ergutaksid omakorda ELi tihendama suhteid Valgevenega;
6. on arvamusel, et kõik ELi liikmesriigid ja nende valitsused peaksid oma suhetes kolmandate riikidega olema ühtsel seisukohal, mis põhineb nõukogus kokku lepitud ühistel seisukohtadel; on arvamusel, et Euroopa institutsioonid peaksid järgima ühist strateegiat ja ühendama oma jõupingutused, et saavutada ELi suhetes Valgevenega konkreetseid tulemusi;
7. peab kahetsusväärseks, et pärast Valgevene valitsuse esialgseid edusamme ei ole inimõiguste ja põhivabaduste valdkonnas oluliselt edasi liigutud; väljendab muret seoses poliitiliste oponentide jätkuva represseerimisega ja keeldumisega registreerida poliitilisi parteisid, valitsusväliseid organisatsioone ja sõltumatut meediat;
8. peab äärmiselt kahetsusväärseks surmanuhtluse jätkuvat kohaldamist Valgevenes, mis on

vastuolus Valgevene ametivõimude varasemate aastate väidetud jõupingutustega surmanuhtluse kohaldamise järkjärguliseks piiramiseks; tervitab Valgevene valitsuse jõupingutusi üldsuse teadlikkuse tõstmiseks surmanuhtluse kaotamise küsimuses mitmesuguste teabekampaaniate abil; nõuab ikka tungivalt, et Valgevene kehtestaks surmanuhtluse suhtes moratooriumi, eesmärgiga surmanuhtlus kaotada; loodab, et selle probleemiga tegeletakse tõhusalt hiljuti alustatud Valgevene ja ELi vahelise inimõiguste alase dialoogi raames;

9. rõhutab, et järgmisel aastal oodatakse demokratiseerimise valdkonnas selgeid ja märkimisväärsed edusamme, ainult siis saab sanktsioonid täielikult kaotada; Valgevenega suhete täielikuks taastamiseks peaksid seal olema täidetud järgmised tingimused:

– sõna-, ühinemis- ja kogunemisvabaduse austamine ja kõigi järelejäänud poliitvangide vabastamine;

– poliitiliste parteide registreerimise vabadus ja soodsad tegutsemistingimused valitsusväliste organisatsioonide ja sõltumatule meediale;

– olulised muudatused valimisseaduses vastavalt OSCE/ODIHRi soovitudele;

10. kutsub komisjoni üles kasutama igakülselt ja tõhusalt ära võimalusi toetada Euroopa demokraatia ja inimõiguste algatuse (EIDHR) kaudu demokraatia ja kodanikuühiskonna arengut Valgevenes; rõhutab ühtlasi, et demokraatlik opositsioon peab olema osa suhete järk-järgulisest taastamisest Valgevenega;

11. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile, OSCE Parlamentaarsele Assambleele ja Euroopa Nõukogu Parlamentaarsele Assambleele, SRÜ sekretariaadile ning Valgevene valitsusele ja parlamendile.